

Το ποτάμι της φτώχειας, το μόνο πραγματικό...

Ήταν Ιούνιος του 2011 και πολύς κόσμος ένα χρόνο μετά το μούδιασμα της Μαρφίν είχε αρχίσει να ξαναβγαίνει στους δρόμους. Τότε **σχολιάζαμε**: «Έρχονταν και πύκνωναν την ήδη πλημμυρισμένη πλατεία που παλλόταν από φωνές και μουσικούς ρυθμούς. Έρχονταν ασταμάτητα από τη Σταδίου, την Πανεπιστημίου, την Αμαλίας, την Ερμού, το Μετρό, τα σοκάκια, όλοι μια παρέα, χωρίς κομματικές σημαίες, με πρόσωπα χαμογελαστά που δυνάμωναν το χαμηλό απογευματινό φως της πρώτης πιο ζεστής μέρας του φετινού καλοκαιριού»...

Και λίγες **μέρες μετά** για τα γεγονότα στο σταθμό του Μετρό στο Σύνταγμα: «Κοιτώντας τους πολίτες που τους έφερναν στο ιατρείο μες στους εμετούς και τα συμπτώματα ασφυξίας από τα χημικά, σκέφτηκα τα θύματα των ναζι όταν τα έκλειναν στα στρατιωτικά καμιόνια και τους άδειαζαν τα καυσαέρια γυρνώντας μέσα τις εξατμίσεις».

Και σαν **γενικό σχόλιο** για κείνο το κίνημα των αγανακτισμένων: «ανεξαρτήτως αν εκτονωθεί ή αν καταπνιγεί είναι βαθύτατα πολιτικό γιατί εκφράζει τη δίκαιη και αχειραγώγητη οργή του κόσμου με έναν, προς το παρόν, πολιτισμένο και ειρηνικό τρόπο. Εκφράζει την οργή για τη διαφθορά και την ατιμωρησία του κομματικού κράτους. Για τις αντισυνταγματικές δανειακές συμφωνίες που κατάργησαν την εθνική ανεξαρτησία και παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών για μια αξιοπρεπή εργασία και διαβίωση».

Τι πιο φυσικό για τα κυρίαρχα ΜΜΕ της εποχής από το να το συκοφαντήσουν και για τους κυβερνώντες από το να το καταπνίξουν. **Ωστόσο οι αριθμοί, έστω και αργά, έρχονται να καταδείξουν και την πραγματική οικονομική του βάση. Ότι δηλαδή δεν ήταν απλά ένα κίνημα βολεμένων που τελικά βοήθησε και στην άνοδο της ακροδεξιάς, αλλά μια πρόβα σε εξέγερση των αναξιοπαθούντων εξωσυστημικών Ελλήνων που πατούσε γερά πάνω στην ανέχεια που είχε ήδη αρχίσει να σαρώνει την καθημερινότητά τους.** Τα στοιχεία της eurostat για την φτώχεια στην χώρα μας και την εξέλιξή της στα χρόνια της κρίσης μέχρι και την 4η χρονιά της ύφεσης, το 2011, που έλαβαν χώρα και οι τελευταίες «ακομάτιστες» κινητοποιήσεις του κόσμου, είναι αποκαλυπτικά σε πολλά επίπεδα. **Στον Πίνακα** που ακολουθεί και βασίζεται σε στοιχεία από τις πιο πρόσφατες ενημερώσεις στο site της eurostat, παρατίθενται τα ποσοστά του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατατάσσοντάς τες με βάση την μεγαλύτερη αρνητική επίπτωση στα

επίπεδα της φτώχειας τα πρώτα χρόνια της κρίσης σε σχέση με πριν - από το 2007 μέχρι και το 2011.

Πίνακας: Η φτώχεια στην ΕΕ και την χώρα μας πριν την έναρξη της οικονομικής κρίσης και στα πρώτα 4 χρόνια της (2008-2011).

Χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*	% πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού με βάση τα εισοδήματα της (αμέσως προηγούμενης χρονιάς)					2008-2012 (πραγματική περίοδος 2007-2011)	
	2008	2009	2010	2011	2012	διαφορά	%
	(2007)	(2008)	(2009)	(2010)	(2011)		
Ελλάδα	28,1	27,6	27,7	31,0	34,6	6,5	31,9
Λιθουανία	27,6	29,5	33,4	33,1	32,5	4,9	17,7
Ιταλία	25,3	24,7	24,5	28,2	29,9	4,6	18,1
Βουλγαρία	44,8	46,2	49,2	49,1	49,3	4,5	10,1
Ουγγαρία	28,2	29,6	29,9	31,0	32,4	4,2	15,6
Ισπανία	24,5	24,5	26,7	27,7	28,2	3,7	15,1
Μάλτα	20,1	20,3	21,2	22,1	23,1	3	14,9
Λουξεμβούργο	15,5	17,8	17,1	16,8	18,4	2,9	18,7
Δανία	16,3	17,6	18,3	18,9	19,0	2,7	16,5
Λεττονία	34,2	37,9	38,2	40,1	36,2	2,0	5,8
Εσθονία	21,8	23,4	21,7	23,1	23,4	1,6	7,3
Σλοβενία	18,5	17,1	18,3	19,3	19,6	1,1	5,9
Ηνωμένο Βασίλειο	23,2	22,0	23,2	22,7	24,1	0,9	3,8
Βέλγιο	20,8	20,2	20,8	21,0	21,6	0,8	3,8
Σουηδία	14,9	15,9	15,0	16,1	15,6	0,7	4,6
Γαλλία	18,5	18,5	19,2	19,3	19,1	0,6	3,2
Τσεχία	15,3	14,0	14,4	15,3	15,4	0,1	0,6
Ολλανδία	14,9	15,1	15,1	15,7	15,0	0,1	0,6
Σλοβακία	20,6	19,6	20,6	20,6	20,5	-0,1	-0,6
Αυστρία	18,6	17,0	16,6	16,9	18,5	-0,1	-0,5
Φινλανδία	17,4	16,9	16,9	17,9	17,2	-0,2	-1,1
Γερμανία	20,1	20,0	19,7	19,9	19,6	-0,5	-2,4
Κύπρος	23,3	23,5	24,6	24,6	27,1	-0,7	-3,0
Πορτογαλία	26,0	24,9	25,3	24,4	25,3	-0,7	-2,7
Ρουμανία	44,2	43,1	41,4	40,3	41,7	-2,5	-5,6
Πολωνία	30,5	27,8	27,8	27,2	26,7	-3,8	-12,4
Κροατία**	-		30,7	32,3	32,3	-	-

Ιρλανδία** 23,7 25,7 27,3 29,4 - - -

* με έντονα γράμματα οι χώρες της ευρωζώνης , ** Δεν υπήρχαν πλήρη

στοιχεία στο site της eurostat για τις ανάγκες του Πίνακα.

Η χώρα μας το 2011 ήταν επικεφαλής στις χώρες της ευρωζώνης των 17 με 34,6% (3.795.100 άνθρωποι) και 4η στην ΕΕ(27) μετά την Βουλγαρία, την Ρουμανία και την Λεττονία. **Ωστόσο σε ποσοστό αύξησης της φτώχειας από τα επίπεδα προ κρίσης(2007) μέχρι και την 4η χρονιά της (2011), η χώρα μας ήταν επικεφαλής όλων των χωρών της ΕΕ(27) με αύξηση 6,5 ποσοστιαίων μονάδων, δηλαδή κατά 31,9%! Με άλλα λόγια η χώρα μας παρουσίασε μέσα σε 4 χρόνια το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην Ευρώπη όσον αφορά τη φτωχοποίηση του πληθυσμού της.**

Ήδη λοιπόν το 2011 περισσότεροι από τον 1 στους 3 Έλληνες πολίτες δεν τα έβγαζαν πέρα. **Ποιος μπορεί πλέον να ισχυρίζεται αξιόπιστα ότι αυτό το τεκμηριωμένο οικονομικό σοκ σε συνδυασμό με την τότε προοπτική για περαιτέρω επιδείνωση της οικονομικής και κοινωνικής θέσης δεν ήταν το βασικό, αν όχι το μοναδικό κίνητρο για τις αυθόρμητες κινητοποιήσεις του κόσμου το 2011;**

Προοπτική που επαληθεύτηκε. Η χρονιά 2011 στην οποία αναφερόμαστε έκλεισε με την ανεργία στο 21% (1.033.507 άνεργοι). Πώς άραγε να καταγράφηκαν τα επίπεδα της φτώχειας στη χώρα μας για τα επόμενα δύο χρόνια της κρίσης, το 2012 και το 2013, όταν η ανεργία έφτασε τον Νοέμβριο του '13 το 28% με σχεδόν 350,000 περισσότερους ανέργους σε σχέση με το 2011; **Δεν θα ήταν υπερβολή να ισχυριστούμε ότι σήμερα, μετά τις νέες περικοπές, τις υπερφορολογήσεις και τα λουκέτα που μεσολάβησαν αυτά τα δύο χρόνια, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός στη χώρα μας μπορεί πλέον να αφορά και τον 1 στους 2 Έλληνες.**

Εδώ όμως οφείλουμε να κάνουμε και μια επισήμανση για το επίπεδο της κοινωνικής μας ευαισθησίας. Πριν την έναρξη της κρίσης, το 2007, σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού βρισκόταν το 28,1% του πληθυσμού της χώρας, ένα ποσοστό που μας έφερνε πάλι επικεφαλής στην ευρωζώνη των 17 και μόλις μια θέση καλύτερη σε σχέση με το 2011 όσον αφορά την κατάταξη της φτώχειας στην Ευρώπη των 27 μετά την Βουλγαρία, την Ρουμανία, την Λεττονία και την Πολωνία. **Γιατί τότε η φτώχεια και η ανισότητα δεν ήταν κεντρικά πολιτικά ζητήματα των κυβερνήτων, των δημοσιογράφων, αλλά και των ίδιων των άλλων υπολοίπων «ευημερούντων» πολιτών;**

Ας ελπίσουμε ότι μπροστά σε αυτήν την κοινωνικά οριακή κατάσταση οι κυβερνήτες θα αντιληφθούν ότι το όποιο πλεόνασμα μπορεί να είναι βιώσιμο μόνον εφόσον προκύπτει ως περίσσειμα από την αύξηση του πλούτου και της παραγωγής και την δικαιότερη κατανομή τους. **Τότε μόνο μπορεί να γίνει μοχλός ανάπτυξης και όχι αφορμή για αναταραχή και αποδιοργάνωση. Αντίθετα όταν προκύπτει από το υστέρημα των εισοδημάτων όπως τώρα συμβαίνει και πλασματικό είναι και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ούτε ως πρόσκαιρο επιχείρημα για λιγότερη λιτότητα.**

Αντίθετα χρησιμοποιείται ως αντι-επιχείρημα από τους δανειστές για περισσότερη λιτότητα που τελικά, όπως καλά γνωρίζουμε, στην πράξη **φιλτράρεται από τις πελατειακές επιλογές και φτάνει στον ήδη οικονομικά διχασμένο πληθυσμό ως παράλογη ισοπέδωση της πραγματικής οικονομίας** προκειμένου να διασωθεί ό,τι δυνατόν το περισσότερο από την εκλογική επιρροή στους δημοσίους υπάλληλους και από την στήριξη στο κρατικοδίαιτο κεφάλαιο, επιχειρηματικό και μιντιακό.

Χρησιμοποιείται ως μια νέα συνταγή μίσους και χάους. Ανάμεσα στις δύο αντίπερες όχθες: της νομενκλατούρας που ανασυντάσσεται και των περιθωριακών που συνωστίζονται. Εκεί που ρέει σήμερα βουβό και διαρκώς ογκούμενο το ποτάμι της φτώχειας, το μόνο πραγματικό.

Δ. Τρικεριώτης([Follow on Twitter](#))